

Môžeme byť spokojní?

Hladina problematiky životného prostredia, ktorú rozbúrila nežná revolúcia, sa postupne upokojuje. Elán a nadšenie, s ktorým sme sa pustili do vytvárania podmienok nielen na riešenie, ale aj odstraňovanie environmentálnych problémov, postupne vprcháva. Aké sú príčiny tohto stavu? Je to preto, že naši politici sú zaujatí politickými manévrami v boji o moc? Pre zlú ekonomickú situáciu, ktorá nás núti žiť zo dňa na deň a nestarať sa o to, čo bude neskôr? Pre nedostatočnú environmentálnu výchovu a myslenie? Chýba nám etika v správaní? Alebo okrem toho zaspáva náš, ešte v nedávnej minulosti tak vysoko hodnotený, aktívny prístup k riešeniu problémov životného prostredia?

Hrozí nebezpečie, že prepasieme naše šance a namiesto rozvíjania toho, čo sme v systéme starostlivosti o životné prostredie vytvorili, budeme musieť zachraňovať jeho trosky a začínať znova. Preto je načase v oveľa väčšej miere poukazovať na chyby a nedostatky a vyvolať diskusiu, viesť spory o to, čo naša spoločnosť viac potrebuje. Je to blahobyť v spotrebnej spoločnosti, alebo zdravá ľudská populácia v biologicky a ekologicky diverznom prostredí?

Obraciame sa na našich čitateľov, doterajších i budúcich autorov a spolupracovníkov s otázkou: Môžeme byť spokojní so stavom nášho životného prostredia?

Ako prvý uverejňujeme príspevok, v ktorom je hodnotenie novokonštituovanej Spoločnosti pre trvale udržateľný život v SR (STUŽ v SR), spolu s informáciou o ustanovujúcom valnom zhromaždení slovenskej časti STUŽ.

Milan Ružička
hlavný redaktor

Niet dôvodu na spokojnosť

(Hodnotenie životného prostredia Slovenskej republiky)

V rokoch pred novembrom 89, keď ostatní mlčali, búrili sa ochranári. Stačí spomenúť Bratislavu/nahlas, kampaň proti parcelácii Devínskej Kobyly, výstavbe na bratislavskom Hradnom a Vodnom vrchu, za záchranu Dunaja, Obchodnej ulice, Roháčov, historických cintorínov či prímestských obcí. V čase, keď sa nasmelo otvorene hovoriť, písať, zhromažďovať sa, podarilo sa im presvedčiť verejnosť i moc, že so životným prostredím je to u nás veľmi-veľmi vážne.

Dnes sa búria lekári, učitelia, podnikatelia, odborári a mnohí ďalší, včera mlčiaci. O ochranároch ani o životnom prostredí či prírodu šetriacich technológiách a uvedomelej spotrebe toho veľa nepočuť. A keď, tak neraz je to prekrútené, ba postavené na hlavu.

Znamená to vari, že s naším životným prostredím je to lepšie, ako napríklad so zdravotníctvom, školstvom, baníctvom? Alarmujúce údaje o našich prioritách v spade síry na jednotku

plochy, nelegálnych skládkach odpadov, miere znečistenia povrchových tokov, erózií, podiele chorých lesov, či chorobnosti a predčasnej úmrtnosti obyvateľstva ako dôsledku nezvládnutých civilizačných procesov svedčia o tom, že so životným prostredím je to dokonca ešte horšie. Ak sa aj v niektorých oblastiach za posledné roky čiastočne zlepšilo, nebol to ani tak výsledok uvedomelého úsilia, ako skôr poklesu výroby zásluhou odbytovej krízy. Naopak, vo viacerých ukazovateľoch sa stav životného prostredia ďalej zhoršuje, a tak v narušenom prostredí žije stále viac obyvateľov Slovenska. V krátení rozpočtu na tento rok predstihla sféra životného prostredia všetky ostatné. V praxi to znamená, že sa zastavuje aj ten obmedzený počet ozdravovacích aktivít, ktoré sa podarilo v uplynulých rokoch rozbehnúť. Ohrozená je funkčnosť štátnej správy pre životné prostredie a podviazaná činnosť mimovládnych ochranárskych organizácií. Nepohodlní pracovníci sa opäť prepúšťajú.